

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОКЗ. Методологія та організація наукових досліджень в туризмі
(обов'язковий)

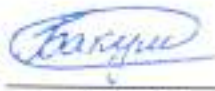
Спеціальність	<u>ІЗ Туризм та рекреація</u>
Освітня програма	<u>Туризм</u>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

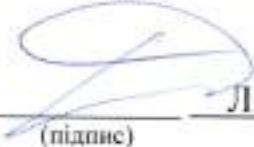
Розробник: В. П. Онопрієнко, д.пед.н., професор
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

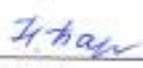
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №12 від 10.06.2025 року. Завідувач кафедри <u></u> <u>О. В. Коваленко</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми Л. І. Єпик
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП О. М. Бакуменко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана: Л. А. Дяченко (додається)
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації (Н. М. Баранік)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Методологія та організація наукових досліджень в туризмі		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність J3 Туризм та рекреація		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-		
6.	Семестр та тривалість вивчення	I семестр, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна форма навчання		Самостійна робота денна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		30	30	
		-		90
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму, кабінет 211e		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна спрямована на формування у студента системи знань з епістемології й методології наукових досліджень, отримання й закріплення практичних навичок в організації та реалізації наукових досліджень у сфері туризму		
12.	Мета освітнього компонента	Полягає в набутті теоретичних знань та практичних навичок, що пов'язані з організацією й проведенням наукових досліджень в туризмі		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	I. Освітній компонент є основою для написання кваліфікаційної (магістерської) роботи		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
15.	Ключові слова	Туризм, епістемологія, наукова мова, комунікативність, методологія наукової діяльності в туризмі, методи загальнонаукових досліджень, методи соціальних досліджень, організаційне забезпечення наукової роботи, інформаційне забезпечення наукової роботи, магістерська робота як кваліфікаційне дослідження, оформлення та презентація результатів наукової роботи магістранта.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.
ПРН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.
ПРН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.
ПРН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження. Іспит.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. Денна форма навчання				Реком. літ-ра
	Аудиторна робота			Сам. роб.	
	Лк	П.з/ семін	Лаб з.		
Тема 1. Епістемологія. 1. Поняття «наука». 2. Функції, структурні елементи, мета, об'єкт, предмет науки. 3. Відмінності між фундаментальними та прикладними дослідженнями. 4. Наукові ідея, гіпотеза, факт, результат, діяльність, метод. 5. Закономірності науки.	2	2		11	2, 6, 7, 8
Тема 2. Методи загальнонаукових досліджень та їх характеристика. 1. Класифікація методів наукового дослідження. 2. Загальні методи наукових досліджень. 3. Емпірично-теоретичні методи наукових досліджень. 4. Методи статистичного аналізу.	4	4		11	2, 8, 9, 10
Тема 3. Методи спеціальних досліджень у туризмі. 1. Спеціальні наукові методи туристознавчих досліджень. 2. Спеціальні просторові методи туристознавчих досліджень. 3. Статистичні дані в туристознавстві. 4. Класифікація в туристознавстві.	4	4		11	1, 3, 4, 10
Тема 4. Організаційне забезпечення наукової роботи. 1. Планування науково-дослідної роботи. 2. Етапи наукової роботи над дослідженням. 3. Робочі умови наукової діяльності: робоче місце, архів, бібліотека здобувача.	4	4		11	1, 4, 5, 10
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукової роботи. 1. Поняття «наукова інформація», її властивості. 2. Класифікація джерел інформації: первинна, вторинна інформація, відкриті/закриті джерела тощо. 3. Носії інформації. Наукові джерела. 4. Пошук і аналіз інформації. Інформаційно-пошукова система. Бібліографія. Використання інформації в науково-дослідній роботі.	4	4		11	2, 3, 5, 8
Тема 6. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей. 1. Наукова публікація: поняття, функції, типологія. 2. Методика підготовки та оформлення публікації: послідовний, цілісний, вибіркового виклад матеріалу. 3. Етапи написання наукової праці. 4. Наукова стаття. Тези наукової доповіді. Реферат.	4	4		11	2, 6, 7, 8
Тема 7. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: технологія написання, алгоритм дій магістранта. 1. Вибір теми магістерського наукового дослідження 2. Вимоги до магістерської дипломної роботи: зобов'язання студента по дотриманню вимог та оформленню 3. Структура магістерської роботи та вимоги до її змісту: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки 4. Етапи роботи над магістерським науковим дослідженням: підготовчий, змістовий, заключний	4	4		12	2, 8, 9, 10
Тема 8. Оформлення та презентація результатів наукової роботи магістранта. 1. Результати наукової роботи: вимоги до оформлення, стилю та	4	4		12	1, 3, 4, 10

бібліографічних посилань. 2. Літературне оформлення наукової роботи, вимоги до наукового тексту, оформлення списку літератури. 3. Презентація дослідження: вимоги текстового, візуального втілення й дизайну. 4. Захист магістерської наукової роботи: документальний супровід, порядок захисту, стресостійкість.					
Всього за семестр	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під</u> <u>час аудиторних занять,</u> консультацій)	Кільк. годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем, проведення практичних робіт; - модерування дискусій за результатами доповідей.	15	- опрацювання незнайомих (нових) термінів; - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами.	22
ПРН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем та практичних робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань; - написання есе та тез доповідей.	22
ПРН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій; - перевірка мультимедійних презентацій, есе, тез доповідей.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, а також міні-проектів.	23
ПРН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт; - модерування дискусій за результатами доповідей.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час підготовки до захисту практичних робіт, - написання есе та/або тез доповідей; - написання міні-проектів.	23
Всього годин		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Епістемологія. Створення понятійного глосарію. Есе з теми значення наукового досягнення туристичної сфери діяльності людства.	5 балів / 5%	До 3 тижня
2.	Практична робота 2. Методи загальнонаукових досліджень та їх характеристика. Створення понятійного глосарію. Презентація з прикладами застосування філософської методології в туризмознавчих дослідженнях.	5 балів / 5%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Методи спеціальних досліджень у туризмі. Створення понятійного глосарію. Створення презентації та есе на тему заняття.	5 балів / 5%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Організаційне забезпечення наукової роботи. Складання індивідуального плану виконання магістерського дослідження. Створення та демонстрація робочих файлів / папок магістерського проєкту. Презентація на тему заняття.	5 балів / 5%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	До 7 тижня
6.	Практична робота 5. Інформаційне забезпечення наукової роботи. Рандомний пошук інформації в Інтернеті. Спеціалізований пошук інформації в Інтернеті. Робота в бібліотечних фондах. Складання каталогу літератури до дипломного проєкту. Вправи на визначення УДК.	5 балів / 5%	До 10 тижня
7.	Практична робота 6. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей. Ділові ігри на визначення сюжету, мети й теми публікації. Планування та рубрикація тексту статті. Написання есе з теми заняття.	5 балів / 5%	До 11 тижня
8.	Практична робота 7. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: технологія написання, алгоритм дій магістранта. Дискусія на предмет узгодження теми, мети й об'єкту наукової роботи магістранта. Складання плану магістерського дослідження. Робота над помилковими прикладами дипломних проєктів.	5 балів / 5%	До 12 тижня
9.	Практична робота 8. Оформлення та презентація результатів наукової роботи магістранта. Створення та захист презентацій дипломних проєктів. Обговорення специфіки захистів кваліфікаційних (дипломних) робіт.	5 балів / 5%	До 13 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	До 14 тижня
11.	Іспит	30 балів / 30%	В екзаменаційну сесію

5.2.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Епістемологія.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практичні роботи до теми 2. Методи загальнонаукових досліджень та їх характеристика.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 3. Методи спеціальних досліджень у туризмі.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 4. Організаційне забезпечення наукової роботи.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практичні роботи до теми 5. Інформаційне забезпечення наукової роботи.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 6. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 7. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: технологія написання, алгоритм дій магістранта.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 8. Оформлення	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

та презентація результатів наукової роботи магістранта.	робота не виконана	зі значними помилками, в тому числі орфографічними	з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Студент погано орієнтується в теоретичному матеріалі.	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки.	Студент достатньо орієнтується в теорет. матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.3. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Букач М. М., Попова Т. С., Клименюк Н. В. Основи наукових досліджень у соціальній роботі: Навчальний посібник. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2020. 284 с.
2. Єріна М. А., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 212 с.
3. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2022. 183 с.
4. Кудінов Д. В. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень в туризмі»: навчальне видання для студентів спеціальності «Туризм та рекреація», денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «Магістр» / укладач Д. В. Кудінов. Суми, 2023. 104 с.
5. Основи наукових досліджень: методологія, організація, оформлення результатів: Навчальний посібник / В. М. Головій, Є. Ю. Кузькін, Л. В. Піддубна та ін. К.: «Хай-Тек Прес», 2021. 344 с.
6. Основи наукових досліджень. Підручник / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. К.: Знання, 2019. 270 с.
7. Петрушенко В. Л. Епістемологія як філософська теорія знання. Львів: Вид-во Держ. ун-ту «Львівська політехніка», 2020. 296 с.
8. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Славенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навч. посіб. К.: Лібра, 2020. 344 с.
9. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2022. 176 с.
10. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підручник. К.: Знання, 2020. 317 с.

6.2. Додаткові джерела

- Кульчицький Р. Як писати цікаві статті. Загальні принципи (Лекція). URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/55921/Jak_pysaty_cikavi_statti_Zagalni_pryncypy_Lekcija
- Методологія туризмознавства: географічні аспекти: монографія / За заг. ред. д. геогр. н. Дудника І. М. Київ, 2023. 374 с.
- Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 306 с.

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ТУРИЗМІ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

Коваленко О. В.
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Дяченко Л. А.
(ПІП)

(Підпис)